

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

KONKURSNI ZADATAK

**KONKURS ZA IDEJNO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE
OBJEKTA ATLETSKOG STADIONA U PODGORICI**

@PROMOCIJA.ARHITEKTURE.CG

ripa

Konkursna lokacija (snimak drona)

SADRŽAJ

1. UVOD

- 1.1. Predmet konkursa
- 1.2. Cilj konkursa
- 1.3. Zakonski osnov

2. LOKACIJA

3. URBANISTIČKI PARAMETRI, USLOVI I PREPORUKE

- 3.1. Uslovi i parametri iz planskog dokumenta
- 3.2. Generalni uslovi i preporuke
- 3.3. Preporuke za parterno uređenje i pejzažno oblikovanje
- 3.4. Preporuke za kolsko / pješačko saobraćajno rješenje, parkiranje i pristup parceli
- 3.5. Preporuke za konstrukciju, arhitektonsko oblikovanje, materijalizaciju objekta i instalacije
- 3.6. Arhitektonski aspekti ekološke održivosti

4. FUNKCIONALNI SADRŽAJI I INVESTICIJA

- 4.1. Atletska staza
- 4.2. Kapacitet stadiona
- 4.3. Glavne – zapadne tribine sa sportskim i poslovnim sadržajima
- 4.4. Istočne tribine
- 4.5. Atletska staza za zagrijavanje i trening takmičara
- 4.6. Infrastrukturni objekti
- 4.7. Prostorni sadržaji u okviru objekta tribina
- 4.8. Prostorni sadržaji na lokaciji stadiona

5. PREGLED FUNKCIONALNIH SADRŽAJA (Tabela)

6. KONKURSNI MATERIJAL

- 6.1. Tekstualni dio
- 6.2. Grafički dio

7. PROPISI OD ZNAČAJA ZA PROJEKAT

8. WORLD ATHLETICS PRAVILA

1. UVOD

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih i Atletskim savezom Crne Gore, raspisalo je Konkurs za izradu idejnog arhitektonskog rješenja objekta atletskog stadiona u Podgorici (u daljem tekstu: Konkurs).

Za potrebe razvoja atletskog sporta u Crnoj Gori i u Glavnom gradu Podgorici potrebno je izgraditi atletski stadion koji bi omogućio savremeno, vrhunsko treniranje atletičara i održavanje domaćih i značajnih međunarodnih takmičenja. Predmetni stadion treba da omogući uslove za trening i ostalih sportova, rekreacije i ostvarenja prihoda od korišćenja kapaciteta poslovnih prostora u sklopu atletskog stadiona.

1.1. Predmet konkursa

Predmet konkursa je izbor najboljeg idejnog arhitektonskog rješenja novog objekta atletskog stadiona na dijelu UP174 (zona D) u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "Konik sanacioni plan" – izmjene i dopune ("Službeni list Crne Gore", br 27/10), na dijelu kat. parcele 2090/1362 KO Podgorica III, Glavni grad Podgorica, ukupne površine zahvata od 35 758 m².

1.2. Cilj konkursa

Cilj konkursa je izbor najkvalitetnijeg idejnog arhitektonskog rješenja objekta atletskog stadiona u Podgorici, koje će, prije svega, zadovoljiti propisane uslove i postići maksimalno

usaglašavanje svih aspekata preciziranih Konkursnim zadatkom. Takođe, od učesnika se očekuje da ponude savremeno rješenje objekta, koji će svojom reprezentativnošću, u smislu oblikovnosti i materijalizacije, doprinijeti podizanju estetskih vrijednosti, kako užeg, tako i šireg gradskog jezgra.

Osim navedenog, očekuje se da učesnici ponude idejna rješenja koja će karakterisati visoka funkcionalnost objekta, te jedinstvenost u arhitektonskom izrazu, kako bi se stvorili trenažni uslovi za potrebe razvoja atletskog sporta Crne Gore i Glavnog grada Podgorice. U tom smislu je potrebno idejnim rješenjem koncipirati atletski stadion koji bi omogućio savremeno, vrhunsko treniranje atletičara, održavanje domaćih i značajnih međunarodnih takmičenja. Predmetni stadion takođe treba da omogući uslove za trening i ostalih sportova, i rekreacije i ostvarenja prihoda od korišćenja kapaciteta poslovnih prostora u sklopu atletskog stadiona.

Konkursnim zadatkom se učesnicima konkursa približavaju potrebe atletskog stadiona izražene kroz sadržaje, te ukazuje na to koje sadržaje treba nužno povezati, ali nikako ne prejudicira šablonskom rješavanju, kojeg bi se učesnici Konkursa morali pridržavati. Od autora se očekuje da, sagledavajući zatečene urbane vrijednosti uže i šire lokacije, odnosno prostorno-urbane i arhitektonsko-graditeljske karakteristike, na adekvatan način unaprijede vizuelni identitet prostora i ponude optimalno funkcionalno rješenje planiranih programskih sadržaja. Očekuje se inovativan pristup kod prostornih i arhitektonsko-oblikovnih rješenja kao i kod upotrebe materijala, a sve u skladu sa namjenom objekta.

1.3. Zakonski osnov

Pravni osnov za raspisivanje Konkursa za idejno arhitektonsko rješenje objekta atletskog stadiona u Podgorici, sadržan je u članu 54 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 04/23).

Članom 54 ovog zakona, propisano je da se za objekte za potrebe državnih organa, lokalne samouprave, zdravstvenih, prosvjetnih, naučnih, kulturnih, sportskih i objekata socijalne zaštite koji su u državnoj svojini, obavezno raspisuje javni konkurs. S tim u vezi, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, Atletskim savezom Crne Gore i članovima žirija, pripremlilo Konkursni zadatak za izradu idejnog arhitektonskog rješenja objekta atletskog stadiona u Podgorici.

2. LOKACIJA

Lokacija na kojoj je planirana izgradnja objekta atletskog stadiona, nalazi se u dijelu grada Stari Aerodrom, zona Konik, sjeverno od Bulevara Pera Četkovića, istočno od bulevara Veljka Vlahovića, južno od ulice Avda Mededovića, 300m sjeverno od objekata Fudbalskog saveza Crne Gore.

Predmetna lokacija se nalazi u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana "Konik sanacioni plan" – izmjene i dopune ("Službeni list Crne Gore", br 27/10), na dijelu UP174 (zona D), koji čini dio kat. parcele 2090/1362 KO Podgorica III, Glavni grad Podgorica.

Lokacija (zona obuhvata konkursa) predstavlja dio UP174 sa precizno označenim koordinatama, tj. dio kat. parcele 2090/1362 KO Podgorica III, ukupne površine od 35 758 m². Ovaj dio potrebo je detaljno razraditi, budući da je ovo prostor na kome je potrebno pozicionirati objekat stadiona.

Kontaktna zona konkursne lokacije predstavlja ostatak urbanističke parcele UP174 koju je potrebno tretirati na urbanističkom nivou u dijelu saobraćajnog rješenja (uključujući i mirujući saobraćaj), kako bi se ostvarila neophodna veza sa ulicom Avda Mededovića. Ovaj dio potrebno je razraditi na konceptualnom nivou u dijelu otvorenih/zelenih prostora. Nije obavezujuće, ali može poslužiti kao koncept budućeg razvoja ostatka lokacije.

Na krajnjem istočnom dijelu lokacije, postoje nelegalno izgrađeni objekti, dva objekta autoservisa koji će se izmjestiti za potrebe izgradnje atletskog stadiona.

- Zona obuhvata konkursa
- Kontaktna zona

3. URBANISTIČKI PARAMETRI, USLOVI I PREPORUKE

3.1. Uslovi i smjernice iz planskog dokumenta

Planski dokument: **Detaljni urbanistički plan "Konik sanacioni plan" – izmjene i dopune ("Službeni list Crne Gore", br 27/10).**

Obuhvat konkursa je dio UP174 (zona D), koji čini dio kat. parcele 2090/1362 KO Podgorica III, Glavni grad Podgorica, ukupne površine 35 758 m².

Smjernice iz planskog dokumenta:

- Namjena: Sport i rekreacija – sportski centar koji podrazumijeva izgradnju zatvorenih i otvorenih objekata sa pratećim sadržajima;
- Uređenje terena podrazumijeva izgradnju slobodnih i pješačkih komunikacija i formiranje zelenih površina koje su u funkciji planiranih sportskih sadržaja.
- U zoni sporta i rekreacije posebnu pažnju obratiti na odabir urbanog mobilijara.
- Kapacitete sportskih objekata uskladiti sa kapacitetom lokacije i položajem u odnosu na okruženje;
- Orijentacija sportskih terena na otvorenom mora biti u pravcu sjever-jug.
- Oblikovni izraz objekata i materijalizacija moraju biti u skladu sa savremenim zahtjevima i tehnologijama;
- Minimum 50% zone predviđeno je za pejzažno uređenje.

- Parkiranje treba riješiti u okviru sopstvene urbanističke parcele u funkciji planiranih namjena, shodno normativima za sport – 1PM/12 sjedišta.

3.2. Generalni uslovi i preporuke

Potrebno je izgraditi atletski stadion koji bi omogućio savremeno, vrhunsko treniranje atletičara, održavanje domaćih i značajnih međunarodnih takmičenja. Predmetni stadion treba da omogući uslove za trening i ostalih sportova, rekreacije i ostvarenja prihoda od korišćenja kapaciteta poslovnih prostora u sklopu atletskog stadiona, konkretno u skladu sa kategorizacijom definisanom u "TRACK AND FIELD FACILITIES MANUAL (1 November 2019)" u kojoj se navodi da se atletski stadioni koriste za:

- svakodnevne trenažne aktivnosti atletičara; lokalna, regionalna i međunarodna atletska takmičenja; potrebe drugih sportova, koncerte na otvorenom i javne masovne događaje.

Za potrebe ravnopravnih, uniformnih uslova za uporedivo ostvarenje trenažnih i takmičarskih atletskih aktivnosti i rezultata, pravilima svjetske atletike, zavisno od nivoa i značaja takmičenja su definisane posebne takmičarske kategorije, a u saglasnosti sa planom održavanja kategorija takmičenja, atletskim pravilima su definisane konstruktivne kategorije atletskih stadiona koje nadalje definišu minimalno potrebne sadržaje kapacitete objekata atletskih stadiona.

U skladu sa značajem predmetnog atletskog stadiona u Podgorici kao glavnom gradu Crne Gore, u skladu sa prostornim, finansijskim i organizacionim mogućnostima, prema stavu Atletskog saveza Crne Gore, potrebno je

projektovati Atletski stadion "III konstruktivne kategorije" (prema kategorizaciji World athletics) koji je adekvatan za sljedeće nivoe atletskih takmičenja:

- Kupovi Evrope, Prvenstva Balkana, Mediteranske igre, Igre malih zemalja, Međudržavne atletske mečeve-susrete više država, Pozivne atletske mitinge pod pokroviteljstvom "World Athletics", Pozivne atletske mitinge pod pokroviteljstvom "European Athletics", "Balkan athletics" i drugih regionalnih atletskih asocijacija kao i sva druga atletska takmičenja nižeg ranga od navedenih.

Prema zahtjevima za konstruktivne kategorije (*Track and Field facilities Manual, 2019*), atletski stadion konstruktivne kategorije III za gore navedene nivoe atletskih takmičenja mora da sadrži sljedeća atletska borilišta i prateće sadržajne kapacitete najmanje sljedećeg sadržaja:

Sertifikovana atletska staza 400m, "standardnih mjera" sa 8 traka za trčanje u kružnim trakama i trkama na 100m i 110 s preponama; Vodena jama za trke stipl; Skakalište za skok u dalj i troskok sa dokočnim jamama sa obje strane - 1 kompozicija; Skakalište skoka u vis - 1 kompozicija; Skakalište skoka s motkom sa doskočištem na obje strane - 1 kompozicija; Bacalište za disk i kladivo, 1 kompozicija; Bacalište za koplje - 2 kompozicije; Bacalište za kuglu - 2 kompozicije; Prostor za zagrijavanje atletičara za takmičenje sa sadržajem: atletska staza, sintetička podloga sa minimum 6 traka u pravcu, i dio kružne staze, skakališta za skok u vis, skok s motkom, skok u dalj i troskok, atletsko bacalište kugle, prateće sportske prostorije minimalne ukupne površine 150m², gledalište, i polje unutar atletske staze mora biti sa travnatom oblogom.

3.3. Preporuke za parterno uređenje i pejzažno oblikovanje

Sportske komplekse ne treba posmatrati samo kao skup objekata već se mora imati u vidu da su oni veoma važni transformativni elementi u urbanom pejzažu. Kao takvi treba da doprinesu evoluciji prostora, koji osim što zadovoljavaju potrebe za određenim nedostajućim sportskim sadržajima, treba da odgovore izazovima budućeg razvoja gradova i potreba stanovništva.

Pored svoje osnovne funkcije, sportski kompleksi imaju dubok uticaj na urbani dizajn. Ovakvi kompleksi mogu revitalizovati naselja, podstaći ekonomski rast i doprinijeti opštem blagostanju zajednice. Pravilna integracija u urbanu strukturu obezbeđuje pristupačnost i povećava pozitivan uticaj kompleksa. Sportski kompleksi, kao dio lokalne arhitekture, osim što pružaju rekreativne prostore, treba da postanu mjesta okupljanja i centri zajedničkih aktivnosti lokalne zajednice.

Uloga kompleksa kao zajedničkog centra prevazilazi sportske aktivnosti. Ovi prostori podstiču društvenu interakciju, organizovanje zajedničkih događaja, a mogu čak poslužiti i kao mjesta razvoja drugih djelatnosti.

Projekat sportskog kompleksa mora da teži integrisanju funkcionalnosti i estetike. Od rasporeda igrališta do arhitektonskog dizajna objekata, svaki element mora doprinositi funkciji, a istovremeno biti vizuelno privlačan.

Kroz koncept uređenja terena potrebno je predvidjeti optimalno rješavanje slobodnih i zelenih površina uz planiranje pristupnih i pješačkih komunikacija – platoa i ostalih urbanih elemenata uređenja eksterijera. platoa i ostalih urbanih elemenata uređenja eksterijera. platoe oko objekta, uređenje zelenih površina.

Na lokaciji nije prisutna značajnija vegetacija koju je potrebno zadržati.

Sportski kompleksi treba da budu zaštićeni od uticaja zagađenja sa okolnih saobraćajnica. Sa druge strane, sportski kompleksi predstavljaju izvor buke, zbog čega je potrebno da se izoluju od okolnih stambenih objekata. To se može postići formiranjem obodnog zaštitnog zelenog pojasa.

Pri planiranju uređenja zelenih površina a koristeći savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata, voditi računa o korišćenju vrsta koje će odgovarati kategoriji i namjeni prostora, ambijentalnim i klimatskim uslovima lokacije. Koncept pejzažnog uređenja treba da doprinese vizuelnom identitetu kompleksa a da istovremeno istakne arhitekturu objekta. Reprezentativnost zelenih površina postiže se pažljivom integracijom manjih i većih segmenata unutar kompleksa i balansiranim odnosom visoke i niže vegetacije. Upotrebom različitih vrsta lišćarskog i četinarskog drveća, žbunja i perena potrebno je formirati mikro ambijente koji imaju višestruke efekte na buduće korisnike, naglašavaju interesantne vizure, ali i maskiraju neke manje reprezentativne prateće tehničke objekte.

Voditi računa o formi i koloritu predloženih vrsta na način da se formiraju ambijenti bliski prirodnim i izbjegne pretjerivanje.

Slobodne i zelene površine treba da budu smisljeno i funkcionalno povezane pješačkim komunikacijama formiranjem ugodne zone za boravak budućih korisnika. Ovi prostori se dodatno oblikuju postavljanejm adekvatnog urbanog mobilijara i projektovanjem drvodrednog zelenila duž hodnih linija.

Koncept uređenja usmjeravati u što prirodnijem stilu, izbjegavajući stroge geometrijske forme.

3.4. Preporuke za kolsko / pješačko saobraćajno rješenje, parkiranje i pristup parceli

Projektovati internu cirkulacionu saobraćajnicu unutar lokacije atletskog stadiona sa kontaktom na javne saobraćajnice u ulicama na jugozapadnoj i sjeveroistočnoj strani stadiona.

Obezbijediti protivpožarni put oko objekta glavne tribine, pored ostalih tribina.

Projektovati parking mjesta u skladu sa zahtjevima za sportske stadione za projektovani broj od 4000 gledalaca i dodatni broj od 500 sportista, sudija, i ostalih službenih lica i zaposlenih. U slučaju nemogućnosti smještaja potrebnog broja parking mjesta u okviru zone obuhvata konkursa, idejnim rješenjem moguće je nedostajući, mali dio parking zone, predvidjeti u okviru kontaktne zone konkursne lokacije.

Potrebno je predvidjeti prilaz kao i nesmetano kretanje za lica smanjene pokretljivosti i za lica sa invaliditetom, kao i potreban broj parking mjesta u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom.

Pristup parceli predvidjeti sa južne strane od Bulevara Pera Četkovića i sa sjeverno-istočne strane od ulice Avda Međedovića. Pristup Atletskom stadionu prilagoditi za upotrebu i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom. Neophodno je obezbijediti prilaze svim sadržajima u nivou bez stepenika, potom obezbijediti optimalan broj liftova. Sve denivelisane površine u parteru koje se normalno savladavaju stepenicama moraju imati i rampe nagiba max 5%. Rampa za potrebe savladavanja visinske razlike do 120 cm, u unutrašnjem ili spoljašnjem prostoru može imati dopušten nagib do 1:20 (5%), a izuzetno za visinsku razliku do 76 cm, dopušteni nagib smije biti do 1:12 (8,3%). Pristupne rampe i sav sadržaj koji treba obezbijediti za lica sa invaliditetom projektovati u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom (Službeni list CG" broj 48/13 i 44/15).

3.5. Preporuke za konstrukciju, arhitektonsko oblikovanje i materijalizaciju objekta

Atletski stadion projektovati u skladu sa predviđenom namjenom, sa izborom kvalitetnih, trajnih i inovativnih

materijala koji zadovoljavaju tražene norme za ovu vrstu objekata. Konkretno, konstrukcija atletske staze, kolovoza i parkinga treba biti fleksibilana asfaltna konstrukcija, objekti atletske borilišta moraju biti izvedeni od armiranog betona. Sintetička obloga atletske staze mora biti od jednog od WA sertifikovanih sistema atletske obloge, vodonepropusna, podesna za trening i takmičenje, otporna na dugotrajno korišćenje, klasa 1 (*Pur system i Sandwich system* prema WA pravilima) sa propisanim lokalnim ojačanjima u smislu debljine podloge, dugotrajno otporna na korišćenje atletske obuće sa eksrima. Ugradna atletska oprema, (oprema koja se ugrađuje u konstrukciju atletske borilišta) mora biti sa WA liste sertifikovane atletske opreme, visokog ranga, od nerđajućih mehanički čvršćih materijala ito inox ili toplo cinkovano gvožđe. Staza za zagrijavanje, i pripadajuća ugradna atletska oprema moraju biti projektovane sa istim sistemima i materijalima kao i glavna atletska staza. Isto se odnosi i na atletsku stazu i ugradnu atletsku opremu atletskeg tunela ispod gledališta glavne tribine. Tribine stadiona moraju biti projektovane od ambijentalno prihvatljivih materijala: armirani beton, lamelirane drvene konstrukcije. Tema materijalizacije treba biti retirana integralno sa temom oblikovanja projektovanih struktura. Posebnu pažnju treba posvetiti odabiru trajnih materijala u eksterijeru kako bi se smanjili troškovi održavanja i povećala energetska efikasnost objekta.

Sama atletska staza nije neophodno da bude u uobičajenoj oker ili terakota boji, već se mogu dati i druga rješenja (primjer ovogodišnje Olimpijske igre u Parizu).

Stadion treba da bude moderno, reprezentativno zdanje, u skladu sa prestižom koji prati ovakvu vrstu objekata, što se

može postići kako spoljnim izgledom, tako i kroz funkcionalno rješenje i sam utisak koji bi ostavio unutrašnji prostor.

Unutrašnji prostor prevashodno mora da obezbijedi sve tražene prostorne sadržaje neophodne za funkcionalan rad atletskog stadiona. Prilikom projektovanja potrebno je voditi računa o adekvatnoj orijentaciji i položaju prostorija, u skladu sa namjenom, odnosno zonama, kako bi se obezbijedila dovoljna provjetrenost i osunčanost prostorija za korisnike, te funkcionana usklađenost pojedinih sadržaja. Prilikom projektovanja voditi se smjernicama zakona o efikasnom korišćenju energije: <https://energetska-efikasnost.me/zakon-o-efikasnom-koriscenju-energije/>

3.6. Arhitektonski aspekti ekološke održivosti

U cilju promocije ekološki održivih rješenja posebnu pažnju potrebno je posvetiti rješenjima koja uzimaju u obzir adaptaciju na klimatske promjene posebno uticaj suše i ekstremnih poplava, izbjegavaju stvaranje efekta toplotnih ostrva, angažuju upotrebu obnovljivih izvora energije, upotrebu propusnih materijala u uređenju terena, upotreba recikliranih materijala i sl.

U okviru arhitektonskih aspekata vezanih za energetska efikasnost, potrebno je posebnu pažnju posvetiti arhitektonskoj formi, geometrijskim i strukturnim karakteristikama omotača zgrade, kao i dispoziciji predviđenih sadržaja, u odnosu na orijentaciju.

Cilj je da se dobije energetska efikasno rješenje, i u skladu sa tim treba pažljivo odabrati sve materijale. Obezbijediti adekvatnu prirodnu ventilaciju, zvučnu izolaciju, maksimalno korišćenje dnevne svjetlosti, adekvatnu zaštitu od sunca, upotrebu ekoloških materijala i komfor kranjeg korisnika.

4. FUNKCIONALNI SADRŽAJI I INVESTICIJA

Prilikom projektovanja atletskog stadiona, posebno je potrebno voditi računa o budžetu za izgradnju predmetnog objekta, koji, prema podacima dobijenim od strane Ministarstva sporta i mladih, iznosi cca 13 miliona eura, uključujući izgradnju objekta sa svom opremom i uređenjem terena.

Na predmetnoj površini saglasno potrebama Korisnika neophodno je pozicionirati sljedeće objekte:

4.1. Atletska staza

Atletska staza sa maksimalnim atletskim sadržajima:

- 8 traka za trčanje;
- standardna atletska staza 400m;
- 2+2 doskočne jame skoka u dalj i troskok;
- 2+2 ubodne kutije skoka s motkom;
- jama za stipl;
- zaletišta za bacanje koplja u oba segmenta;
- krugovi za bacanje diska i kladiva;
- krugovi za bacanje kugle;
- duplo skakalište skoka u vis;
- start i cilj trka na 100m i 110m su na zapadnoj strani naspram glavne tribine
- Sintetička podloga tipa Klasa 1 i to zaletišta za skokove i bacanje koplja "Pur system" i
- ostale sintetičke površine "Sandwich system".

4.2. Kapacitet stadiona

Projektovati stadiona kapaciteta **4500-4700 gledalaca.**

Prilikom projektovanja tribina preporučuje se korišćenje tzv. "C- VALUE" formule, date u Pravilniku Reg. EN 13200-1 *Spectator facilities - Part 1: General characteristics for spectator viewing area standard*:

-Minimum: 90 mm C-VALUE

-Preporučeno: 120 mm C-VALUE

Planirati minimum dvije izgrađene tribine dok se za bočne tribine mogu dati rješenja koja integrišu arhitekturu i pejzaž, u cilju postizanja **"efekta arene"**.

Na ovaj način mogu se ponuditi rješenja gdje na dužim stranama stadiona imamo izgrađenu strukturu (zapadna i istočna tribina), a na kraćim stranama stadiona mogu se predvidjeti neki prirodniji elementi tipa zelene padine sa mogućnošću boravka gledalaca u nekom drugačijem ambijentu.

Na ovaj način pored dobijanja sportskog objekta koji zadovoljava svoju osnovnu funkciju podžavaju se rješenja koja će dati arhitektonski prepoznatljiv reper grada.

Djelatnosti u prizemlju ispod tribina treba da omoguće da da prostor oko stadiona "živi" i kada nema sportskih događaja. Ovakvi sportski kompleksi, osim što pružaju rekreativne prostore, treba da postanu mjesta okupljanja i centri zajedničkih aktivnosti lokalne zajednice i generišu nove djelatnosti. Na taj način se doprinosi ekonomskoj održivosti ovakvih obejkata.

4.3. Glavne – zapadne tribine sa sportskim i poslovnim sadržajima

Projektovati ih kao natkriveni objekat na zapadnoj strani Atletske staze. Objekat ispod gledališta mora sadržati i podtribinski prostor, prilazni izdignuti pristupni plato za gledaoce na zapadnoj strani glavne tribine. Ispod glavne tribine predvidjeti sav sportski sadržaj za sportiste, upravu stadiona, održavanje i korišćenje objekta, za organizaciju takmičenja te atletske tunel sa teretanom. U atletske tunel se postavljaju 6 traka za trčanje trka na 60+20 m sa startnim i zaustavnim prostorom, doskočna jama sa pijeskom, mobilno bacalište za kuglu u dvorani, mobilno skaklište za skok u vis i plato za teretanu. Prostor ispod pristupnog platoa za gledaoce treba da sadrži prostorije kao što su svlačionice, poslovni prostori i tehničke prostorije stadiona. Za potrebe komunikacije i ispravne vizure gledalaca slobodan prostor od tribine do atletske staze ne smije biti manji od 10 m.

4.4. Istočne tribine

Projektovati ih kao natkriveni objekat na istočnoj strani Atletske staze. Ulaz gledalaca na tribine obezbijediti stepeništima sa spoljnje istočne strane tribina, a prema pravilima za bezbjednu evakuaciju gledalaca. Najniže sjedište na visini oko 1.5m od nivoa atletske staze. Za potrebe komunikacije i ispravne vizure gledalaca slobodan prostor od tribine do atletske staze ne smije biti manji od 5m.

4.5. Atletska staza za zagrijavanje i trening takmičara

Projektovati je, na istočnoj strani atletske stadiona sa sintetičkom podlogom tipa Klasa 1, istih karakteristika kao i glavna atletska staza, sa 6 traka za trčanje u pravcu i krivini, sa skakalicom za skok u vis, skakalištem za skok u dalj i troskok, skakalištem skoka s motkom i bacalicom za kuglu.

4.6. Infrastrukturni objekti

Atletske stadione je potrebno opremiti: atmosferskom kanalizacijom, fekalnom kanalizacijom; vodovodnom i hidrantskom mrežom; zalivnom i drenažnom mrežom; elektroenergetskom mrežom; telekomunikacionom mrežom; rasvjetom otvorenih sportskih terena i prostora stadiona.

Dati rješenje sportske rasvjete koja neće vizuelno uticati na arhitekturu i formu objekta. Predvidjeti mogućnost ušteda energije i fazno osvjetljenje. Potreba planiranja rasvjete se nameće kao jedno od mjera ublažavanja uticaja ekstremnih temperatura u ljetnim mjesecima i mogućnost održavanja treninga u večernjim satima.

4.7. Prostorni sadržaji u okviru objekta tribina

Da bi se stvorili adekvatni uslovi za rad bavljenjem atletskim i sportskim takmičarskim, trenažnim i rekreativnim aktivnostima i time doprinijelo povećanju kvaliteta i masovnosti atletskog i uopšteno cijelog sporta grada Podgorice i Republike Crne Gore, u okviru tribina Atletskog stadiona je neophodno osim samih sportskih borilišta obezbijediti prostorne sadržaje koji se mogu podijeliti u sljedeće funkcionalne zone:

- Zona za gledaoce: gledaliste i pripadajući sanitarni čvorovi;
- Zona za sportske aktivnosti;
- Zona za svlačionice za direktne učesnike takmičarskih, trenažnih i rekreativnih aktivnosti;
- Zona za smještaj atletske sportske opreme stadiona;
- Zona za upravu stadiona;
- Zona za organizaciju takmičenja;
- Zona za aktivnosti medija za vrijeme takmičenja;
- Zona za tehničke prostorije i radionice tehničkog osoblja;
- Zona za opremu, alat i mašine za održavanje stadiona i
- Zona poslovnih prostora sa pripadajućim sanitarnim prostorima.

Gorenavedeni predmetni sadržaji moraju ispunjavati sljedeće uslove:

- Prolazi u objektu moraju biti inimalne šrine 1,5m;
- Prostorije za sportiste moraju biti smještene na istoj etaži kao i borilište - u prizemlju.
- Prostorije moraju imati prirodnu ili vještačku ventilaciju.

- Podovi moraju biti glatki radi održavanja, neklizajući i otporni na abraziju.
- U objektima tribina predvidjeti sve neophodne vertikalne i horizontalne komunikacije (stepeništa, lift, centralni hol, hodnike), vjetrobran, portirnicu. Vertikalne i horizontalne komunikacije, kao i sanitarne blokove dimenzionisati u skladu sa kapacitetom prostora, uz obavezno prilagođavanje svih sadržaja licima sa posebnim potrebama u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

4.8. Prostorni sadržaji na lokaciji stadiona

Prostorni sadržaji atletskog stadiona na otvorenom su u funkciji neposrednog bavljenja sportskim aktivnostima, u funkciji odvijanja kolskog saobraćaja i protivpožarnog pristupa, potom obezbijavaju potrebu za pješačkim saobraćajem sportista, osoblja za sprovođenje takmičenja, gledaoca, i zaposlenih lica na stadionu. Takođe, neophodno je obezbijediti parking prostor kako za direktne učesnike u sportskim aktivnostima, zaposlenim, tako i za gledaoce. Dio prostora neophodno je angažovati ili planirati za prateće pejzažno uređenje kako bi se boravak budućih korisnika učinio prijatnijim.

- Zona glavnih atletskih borilišta;
- Zona pomoćnih atletskih borilišta za zagrijavanje;
- Zona kolovoznih saobraćajnica;
- Zona pješačkih saobraćajnica i
- Zona pejzažnog uređenja.

Posebnu pažnju posvetiti:

- Dimenzionisanju prostora na osnovu predviđenih kapaciteta;
- Fizičkoj strukturi i funkcionalnoj organizaciji prostora;
- Ispunjenju estetskih i funkcionalnih zahtjeva, te racionalnosti i ekonomičnosti rješenja u cjelini.

5.	PREGLED FUNKCIONALNIH SADRŽAJA	
OZNAKA	NAMJENA NAZIV PROSTORIJE	
A.	ZONA ZA GLEDAOCE	
A.1.	Gledalište glavne tribine (zapadne)	
A.2.	Sanitarni čvorovi za gledaoce	
A.3.	Pristupni plato za gledalište glavne tribine sa foajeom	
A.4.	Gledalište istočne tribine	
A.5.	Gledalište sjeverne i južne tribine (opciono)	
B.	ZONA ZA SPORTSKE AKTIVNOSTI U OKVIRU GLAVNE TRIBINE	
B.1.	Atletski tunel Atletska staza za trke na 80m (60+20m), 6 traka	
B.2.	Doskočna jama sa pijeskom	
B.3.	Mobilno bacalište kugle i teretana	
B.4.	Mobilno doskočište skok u vis	
B.5.	WC za korisnike sportskog tunela	
B.6.	Trenersko sportska učionica	
C.	ZONA ZA SVLAČIONICE ZA TAKMIČARSKE, TRENAŽNE I REKREATIVNE AKTIVNOSTI	
C.1	Svlačionica za sportiste – muška	

C.2.	Svlačionica za sportiste – ženska	
C.3.	Trenerska svlačionica/kancelarija – muška (za sudijske delegate za vrijeme takmičenja)	
C.4.	Trenerska svlačionica/kancelarija – ženska (za sudijske delegate za vrijeme takmičenja)	
D.	ZONA ZA SMJEŠTAJ ATLETSKE I SPORTSKE OPREME STADIONA	
D.1	Magacin atletskih rekvizita	
D.2.	Magacin atletske opreme	
E.	ZONA ZA UPRAVU STADIONA	
E.1.	Prostorije zaposlenog osoblja uprave stadiona (portirna služba, održavanje stadiona) – prizemlje	
E.2.	Prostorije rukovodstva uprave stadiona – sprat	
E.3.	Prostorije računovodstva i menadžmenta Uprave stadiona – sprat	
F.	ZONA ZA ORGANIZACIJU TAKMIČENJA – PRIZEMLJE	
F.1.	Priprema ceremonije, sudije, sudijski žiri (van takmičenja za upravu Atletskog kluba)	
F.2.	Tehničko-informacioni centar, miting rum-sala za sastanke (van takmičenja – trim sala/teretana)	
F.3.	Prostorija za izradu, prijem i elektronsku obradu rezultata takmičenja (van takmičenja uprava stadiona i sudijska organizacija)	
F.4.	Doping kontrola i prva pomoć za vrijeme takmičenja (van takmičenja – sportski ljekar, fizijatar, <i>wellness</i> , masaža)	

F.5.	Svlačionice za sudije, i osoblje za sprovođenje takmičenja – prizemlje (van takmičenja svlačionice za rekreatore i druge sportiste, korisnike stadiona)	
F.6.	Svlačionice za sudije i ostale službenike – sprat (izuzetak) (van takmičenja – službene prostorije zaposlenih)	
F.7.	Prostorije za atletske zvučnike na spratu (van takmičenja – poslovni prostor)	
F.8.	Sportsko-trgovinski / ugostiteljski prostori (dominatno na prizemnoj etaži)	
G.	ZONA ZA AKTIVNOSTI MEDIJA ZA VRIJEME TAKMIČENJA – SPRAT, GLAVNE TRIBINE	
G.1.	MEDIJA CENTAR: garderoba, toaletu, ulazni hol, recepcija – informacije, telefoni. Administracija, sekretarijat, <i>press office</i> direktor, MC, soba za press konferenciju (oko 200 mjesta sa svim TW uslovima. Kancelarije (izdvojene mobilnim panelima) u okviru natkrivenog pristupnog platoa, na spratu.	
G.2.	Glavni press centar: Intervju soba sa TW priključcima, prostorom za kamere i sl. Glavni press centar MPC blizu glavne tribine. Kancelarije (izdvojene mobilnim panelima) u okviru natkrivenog pristupnog platoa, na spratu.	
H.	ZONA ZA TEHNIČKE PROSTORIJE I RADIONICE TEHNIČKOG OSOBLJA	
H.1.	Tehnička prostorija: kotlarnica, potstanica, centralna ventilacija, hidrofor energetika	
H.2.	Radionice tehničkog osoblja	
H.3.	Rezervoar za gašenje požara (podzemni), van objekta uz tehničku prostoriju	
I.	ZONA ZA OPREMU, ALAT I MAŠINE ZA ODRŽAVANJE STADIONA	
I.1.	Magacin opreme i alata za održavanje stadiona	

I.2.	Garaža za službena vozila, mašine i vozila za održavanje stadiona (za vrijeme takmičenja je prostor za „call room“ za takmičare)	
J.	ZONA POSLOVNIH PROSTORA SA SANITARNIM PROSTORIJIMA, SPRAT	
J.1.	Kancelarijsko-poslovni prostor	
J.2.	Sportska udruženja	
K.	ZONA GLAVNIH ATLETSKIH BORILIŠTA	
K.1.	Atletska staza sa 8 traka za trčanje sa savremenom sintetičkom površinom	
K.2.	Segmenti unutar atletske staze za smještaj bacačkih i skakačkih atletskih borilišta sa savremenom sintetičkom površinom	
K.3.	Travnati teren unutar atletske staze 110mx72m	
L.	ZONA POMOĆNIH ATLETSKIH BORILIŠTA ZA ZAGRIJAVANJE SPORTISTA	
L.1.	Atletska staza za trčanje u pravcu i krivini	
L.2.	Skakalište skok u dalj i troskok	
L.3.	Skakalište skoka s motkom	
L.4.	Skakalište skoka u vis	
L.5.	Bacalište za kuglu	
M.	ZONA KOLOVOZNIH SAOBRAĆAJNICA	
M.1.	Kružna interna saobraćajnica atletskog stadiona	

M.2.	Parking mjesta za automobile	
M.3.	Parking mjesta za autobuse	
N.	ZONA PEJZAŽNOG UREĐENJA (SLOBODNE I ZELENE POVRŠINE SA PJEŠAČKIM KOMUNIKACIJAMA)	
N.1.	Pješačke komunikacije	
N.2.	Platoi za okupljanje i odmor korisnika i posjetilaca stadiona	
N.3.	Otvorene zelene površine sa dominantnim učešćem travnjaka	
N.4.	Uređene zelene površine sa grupacijama drveća, žbunja i perena za odmor i relaksaciju korisnika. Opcionalno uvođenje vodenih površina	
N.5.	Zona zaštitnog zelenila obodom lokacije i drvodrednih linijskih elemenata uz pješačke koridore	

6. Konkursni materijal

Konkursna dokumentacija je skup dokumenata, podataka i uslova koji se dostavljaju učesnicima, kao osnov za izradu konkursnog rada. Konkursna dokumentacija se dijeli na tekstualni i grafički dio.

6.1. Tekstualni dio

Tekstualni dio konkursnog materijala obuhvata sledeće:

- Raspis konkursa
- Konkursni zadatak

6.2. Grafički dio

Grafički dio konkursnog materijala obuhvata:

- Geodetsku podlogu predmetne lokacije;
- Ortofoto snimak sa naznačenom granicom zahvata (sastavni dio tekstualnog dijela konkursnog zadatka);
- Grafičke priloge iz planskog dokumenta: plan namjene površina, plan parcelacije, plan pejzažne arhitekture, plan saobraćaja;
- Foto i video dokumentaciju.

7. Propisi od značaja za projekat

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore” broj 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20 i 86/22);
- Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list Crne Gore”, br. 24/10 i 33/14);
- Pravilnik o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjenje pokretljivosti i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore”, br. 48/13 i 44/15);
- Pravilnik o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada („Službeni list Crne Gore, broj 23/13) i
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija („Službeni list Crne Gore”, br. 09/12);
- Pravilnik o načinu revizije idejnog i glavnog projekta („Službeni list Crne Gore”, br. 018/18 od 23.03.2018).

8. WORLD ATHLETICS pravila

- *Track and Field Facilities Manual 2008 Edition – C (3);*
- *Track and Field Facilities Manual 2019 Edition – C (1);*
- *Track and Field Facilities Manual 2019 Edition – M;*
- *Track and Field Facilities Manual, Chapter 6.3. – E (1);*
- *Information on unbound mineral surfaces – T&F Manual;*
- *Information on natural grass surfaces – T&F Manual;*
- *Figure Shot Put stop board – 1983_4 specifications;*
- *ACCREDITED LABORATORIES – list;*
- *CERTIFICATES – Certified Athletics Facilities;*
- *CERTIFICATES – Certified Competition Equipment;*
- *CERTIFICATES – Certified Track Surfacing Products (2);*
- *CERTIFICATION – Certification Leaflet;*
- *CERTIFICATION PROCEDURES – Certification of Product;*
- *CERTIFICATION PROCEDURES – World Athletics Certification;*
- *CERTIFICATION PROCEDURES – World Athletics Track and Field Facilities*
- *Reg. EN 13200-1 Spectator facilities – Part 1: General characteristics for spectator viewing area.*